

A BÁNYÁSZ

ELOFIZETÉSI ÁRA:
Egész évre 12 K. || Félévre 6 K.
Negyedévre 3 K.
HIRDETÉSEK DIJSZABÁS S ERINT.

Felelős szerkesztő:
Dr. BISCHITZ BÉLA

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., (Belváros) Molnár-u. 33. II.
TELEFON 108—00.

Közlemények átvételét csakis a forrás megnevezésével engedjük meg.

Új bányamonopoliomok.

I.

A Gálócsy-féle kirohanás.

Minél nagyszabású valamely közgazdasági akció, annál nagyobb hullámokat ver. Ez természetes. Aminthogy az is természetes, hogy még a legnagyobb jóhiszeműséggel tervezett és az ország exigenciáit kiindulási pontul vett gazdasági intézmények is ellenzőkre akadhatnak. Igaz ugyan, hogy a közgazdaság a tények tudománya és tényeket csakis rosszakaratulag lehet ferdíteni. De Lukács László pénzügyminiszter jól átgondolt kezdeményezése oly hatalmas közgazdasági perspektívát ad, hogy bátran és nyugodtan elbirja az ellenzőket. Elbirja még az agráriusok támadását is, ám- bár ennek jóhiszeműségét erősen tangálja a zseb- kérdés. De hagyján. Az agráriusoktól megszoktuk a negálást és a gazdasági cinizmust. Ők majd meg fognak alkudni. De mit keres Gálócsy ur az agráriusok között? Miért tüzel, miért lázít ő a javaslatok ellen? Hiszen ha elolvassuk a vérbeli agráriusok beszédeit és szembeállítjuk ezeket Gálócsy ur kiakadásaival, hát teljesen el kell ismernünk az agrár beszédek tárgyilagosságát. Még egyszer és még százszor is hangsúlyozzuk: ha Gálócsy Árpád »m a g á n m é r n ö k« ur saját személyében jelent volna meg és beszélt volna az értekezleten, észre se vettük volna. De nem a saját személyében jelent meg, hanem az Országos Bányászati és Kohászati Egyesület képviselőjében. Tehát a szönyegen forgó kérdésekre nézve a legilletéke- sebb társadalmi érdekképviselő nevében és megbizásából volt ott. És beszélt. És mondta szóról- szóra a következőket:

»Teleki Géza gróf öexcellenciája betegsége folytán a mai értekezleten meg nem jelenhetvén, engem bizott meg, hogy úgy őt, mint az Országos Bányászati és Kohászati Egyesületet a mai értekezleten képviseljem és egyesületünknek üdvözlét az OMGE akciója alkalmából tolmácsoljam. Az Országos Bányászati és

Kohászati Egyesület, mint a többi közgazdasági tényező, eddig még nem volt abban a helyzetben, hogy kebelében tárgyalhatta volna ezt a fontos kérdést, ennél fogva nincs is módomban, hogy egyesületünk nézetét fejtssem ki. Rövid idő alatt azonban mindenesetre be fog következni, hogy egyesületünk is tárgyalás alá veszi ezt a kérdést és hiszem, hogy úgy a mi állásfoglalásunk, mint a többi közgazdasági tényező, tisztázza fogja ezt a ma napirenden levő kérdést, amelyet ma még oly homályos függöny takar el, amelyet részletenként is a lig tudunk fellebbenteni. Meg méltóztatnak azonban engedni és talán ezzel is szolgálatot teszek, ha mint bányász mérnök a magam egyéni véleményét itt röviden ismertetem.

Az előadó ur azt a kérdést vetette fel, hogy bányászati szempontból hogyan áll a bányaszabadság kérdése. Minthogy itt oly speciális dologról van szó, mely oly ritkán kerül a nyilvánosság elé, talán helyes lesz, ha röviden megmagyarázom a bányaszabadság fogalmát. Ez azt jelenti, hogy bárki, akár földtulajdonos, akár egészen vagyon nélküli egyén, de mindenkinek egyformán joga van ahhoz, hogy Magyarországon oly területen, amely terület hasonló módon előtte még lefoglalva nincs, ugynevezett fentartott ásványokra, vagyis amelyek a föld tartozékát nem képezik, kutathasson és eredményes kutatás után bányabirtokot szerezhessen. Évtizedeken keresztül az volt az ütközőpont a földbirtokos és bányász között, hogy a szén ne tartozzék a földhöz, hanem szabad ásványnak nyilváníttassék, azt híven a bányászok, hogy ezen a módon a szénbányászat kifejlődik. Hála Istennek ma már odáig vagyunk, hogy a nézetek tekintetében nagyon közel állunk egymáshoz. A viszonyok megmutatták, amint erre az előadó is utal, hogy a földbirtokos tulajdonjoga a magyar szénbányászatot egyáltalán nem feszélyezi. Azonkívül az a jó törvény, amely megengedte mindenkinek, hogy bányabirtokot szerezzen, nemkülönben az a bizonyos szabadkutatványos rendszer az idők folyamán annyira kompromittálva lett, hogy ma már elvesztette a régi értékét.

Magyarországon ma meg van teremtve a bányászati latifundium, amint azt a pénzügyminiszter a törvényjavaslat indokolásában maga is kiemeli, tehát az a bizonyos bányaszabadság bányászati szempontból sem olyan értékes, mint volt azelőtt. Én a magam részéről azonban a leghelyesebbnek azt tartanám, hogy általánosságban a földbirtokjog minden ásványra, az aranyat kivéve, fentartassék, vagyis

minden ásvány törvényileg fentartott ásványnak deklaráltassék. Ki kell jelentenem — ha a törvényjavaslatot bányászati szempontból bírálom — hogy szerencsétlenség volna az országra, ha ez a törvényjavaslat törvényté válnék. Nagy szót mondtam ki, de állom érte a felelősséget s nem is a magam adatait fogom felsorolni, hanem hivatkozom azokra, amelyeket a pénzügyminiszter ur expozéjában kifejtett. Azt mondja a pénzügyminiszter ur, hogy Magyarországon az eddigi rendszer nem vált be s más rendszer után kell nézni. Egyenesen kimondom, hogy a petroleumkutatásoknál mi volt az a rendszer, amely nem vált be. Ez a szabad ásványrendszer, amely nem vált be, azért, mert meddő térfoglalásokra vezetett, hiszen tudjuk, hogy petroleumra Magyarországon csaknem 300.000 zártkutatómánya van bejelentve és petroleumkutatás ma egyáltalában nincs. Az okoskodás tehát az volna, hogy amennyiben a meddő zárlat okozza a petroleumbányászat pangását, olyan módot kellene kitalálni, amelylyel a petroleumkutatás mentől több embernek hozzáférhetővé válnék. Erre azt mondja a pénzügyminiszter: ezt nem teszem, hanem a meddő zárlatot teljes zárlattá alakítom. E tekintetben talán neki is igaza van, de kérdem, honnan veszi a praecedent, honnan veszi az eszmét? A világ petroleumtermésén végigtekintve, Magyarország az egyedüli, ahol a petroleum jogszokás szerint nem a föld tartozéka. Az egész világon a petroleumtermelés, ahol azzal foglalkoznak, virágzásnak indult és mai fejlettségét mindenütt a földbirtok tulajdonával érte el. Egyedül Magyarország kivétel, ahol, fájdalom, petroleumtermelésről egyáltalában nem beszélhetünk. Ez a monopolisztikus törekvés egyébként nem csak itt nálunk, hanem a többi államokban is megvan; hiszen például Németország pár esztendővel ezelőtt hozott egy törvényt, ahol monopoliummá tette a kőszenet, kálisót és kősót, de egyet nem tett monopoliummá sem Poroszország, sem Németország: a petroleumot, mert ez a föld tartozéka. Ezt kellett volna nézetem szerint azoknak a szakértőknek, akik ezzel a kérdéssel a minisztériumban foglalkoztak, szem előtt tartaniok.

De nézzük mi van a gázzal. A gáz Északamerikában éppen úgy a föld tartozéka, mint a petroleum. Miért kell tehát Magyarországon monopolizálni ezt? Hivatkozik a pénzügyminiszter arra, hogy szükség van erre az új monopoliumra, mert az északamerikai példák mutatják, mekkora pocskéolás történik a gázkutak körül. Nagyon szeretném, hogy ha mi is pocskéolhatnánk, sajnos azonban, hogy eddig pocskéolás csak az államot terhelő az utolsó másfél esztendő alatt. Ami a pocskéolást illeti, ha a pénzügyminiszter adatokat hozott fel, egyet mindenestre elfelejtett felhozni, azt t. i., hogy Északamerikában csakis ott van gázpocskéolás, ahol nem földgázra furtak, hanem ahol (még lakatlan területen) a petroleumfúrás alkalmával véletlenül gázra bukkantak s azt otthagyták. Északamerikában olyan bolond ember nincs, aki gázzal furjon és azt ne értékesítse. Manapság ott a gázkutakat úgy furják,

hogy ha a gázzal megtalálták, azt le tudják zárni s akkor nyitják ki csak, ha arra szükség van.

A kálisóról szólva, igen eredeti és különös dologra hivatkozom, arra t. i., hogy a föld kerekességén csak két helyen találtak kálisót, Németországban és Galiciában. Az előbbi helyen az nagy iparaggá fejlődött ki, hiszen a pénzügyminiszter szerint körülbelül 60 millió a kálisó termelése folytán képviselt érték. Galiciában azonban az évi termelés csak 100.000 métermázsra. Ha most azt kérdezzük, hogy mi ennek a különbségnek az oka, azt a furcsa eredményt fogjuk találni, hogy Németországban az állam találta meg először a kálisót, de már 1862-ben magánkézbe adta át a kálibányászatot, Ausztriában azonban kezdettől fogva kincstári kezelésbe ment át s 1910-ig csak 100.000 métermázsra tudtak haladni. Ott tehát a szabad kutatás révén mindenkinek, aki a kálisó értékét fel tudta fogni, módjában állott azt felkutatni, nálunk azonban, ahol monopolium van, ott a kálisót megtalálni teljes lehetetlenség. Mert hát ha egyszer a kálisónak olyan furcsa természete van, hogy az a sóban benn szokott előfordulni, hogyan lehessen azt felkutatni, mikor kívülről utamat állja már a monopolium folytán a só.

A pénzügyminiszter ur azt mondja, hogy szükségesnek tartja ezen iparoknak a kifejlesztését és föllendítését. Azt igazán nem tudom, mert erről még sohasem hallottam, hogy hogyan lehet monopoliummal ipart fejleszteni? De különösen szocialisztikus szempontból járna óriási kárral és hátránnyal, ha ez a törvényjavaslat törvényté válnék s ha elvonnák a bányászattól és mindenkitől azt a jogot, amely eddig meg volt, hogy bárkinek jogában állott bányatulajdont szerezni, ha tehát nemcsak a mostani pénzügyminiszternek, de minden jövőendő pénzügyminiszternek is ilyen discretionális jogot fogunk adni, akkor igazán furcsán fogunk kinézni. Az azután, hogy a szóbanforgó törvényjavaslat olyan gyorsan készült el, hogy az érdekelt köröknek nem volt módjuk ahhoz hozzászólni, igazán mást nem eredményezhet, minthogy a miniszter azt vissza fogja kérni, mert vissza kell kérnie, ha a képviselőháztól is, és akkor azt hiszem, maga a miniszter is sajnálkozását fogja kifejezni a felett, hogy olyan formában terjesztette be ezt a javaslatot, ahogy tényleg azt be-terjesztette.

Amennyiben az értekezlet speciálisan bányászati kérdésben felvilágosítást óhajtana, a legnagyobb készséggel szolgálok azzal. (Lelkes éljenzés és hosszan tartó taps.)

Ime a beszéd, amely tulajdonképpen minden kommentárt fölöslegessé tesz. Fölöslegessé teszi a tartalma és a hangja is. Szakember ilyeneket nem mond és így nem beszél. Itt is azt mondjuk, hogy azzal ugyan senki sem törődik, hogy Gálócsy ur barátja-e a bányaszabadságnak, vagy nem. De egészen más megítélés alá esik, vajjon kapott-e megbízást arra, hogy az Egyesület üdvözlését az Omge akciója alkalmából tolmácsolja. Hiszen ez azt jelentené, hogy az Egyesü-

Eredeti FREDIT CSAPÁGYFÉMEKET minden célra megfelelő minőségekben gyárt kizárólag az:

ALTALÁNOS MŰSZAKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. ZRINYI-UTCA 1. GRESHAM PALOTA.

let azonosítja magát a javaslatok elleni akcióval! Ilyen bevezetés után már nem lep meg, hogy nem csak azt helyezi kilátásba, hogy az Egyesület rövid idő alatt foglalkozni fog e kérdéssel, hanem fel fogja lebbenteni azt a homályos fátyolt akar Gálócsy ur föllebenteni? Mit akar ezen dünk föllebenteni. Mi ez? Micsoda homályos fátyolt akar Gálócsyur föllebenteni? Mit akar ezen különösen burkolt szavakkal mondani? A gyanúsítás magvát akarja elhinteni? És mindezt az Egyesület képviselőjének köpenye alatt?

Gálócsy ur szerint szerencsétlenség volna az országra, ha ez a törvényjavaslat törvényerőre emelkednék. E nagy mondásért érzi ugyan a felelősséget és bizonyítani akar. És kijelenti, hogy nem is a saját adataival bizonyít, hanem a pénzügyminiszeri expozé adataival. Hát ezt nem jól tette. Mert hiszen az expozé adatai a lehető legnagyobb nyilvánosságra kerültek és azokból mindenki megalkothatja a saját véleményét. Ezekből igazán még a Gálócsy szofizmái sem állapíthatják meg az országos szerencsétlenséget. Így hát csak mégis jobb lett volna, ha Gálócsy ur előáll a saját adataival. Ez már azért is helyesebb lett volna, mert ezáltal tényleg feliebbentett volna egy homályos fátyol. Nem ugyan az a homályos fátyol, amelyet Gálócsy ur az Egyesület által akar fellebbentetni, hanem az a fátyol, amely Gálócsy ur Pálfordulóját takarja. Mert hiszen az a Gálócsy ur, aki ma oly applommbal követeli, hogy a földgáz a föld tartozéka, még nem is oly rég, amidőn az Egyesület kebelében a földgáz kérdése tárgyalott, éppen ilyen applommbal amellet kardoskodott, hogy a földgáz nem a föld tartozéka.*) Hát Gálócsy ur, kérjük a saját adatait. Ezeket már azért is kötelessége volna előadni, mert hiszen ezekkel tehetné talán a felajánlott-legjobb szolgálatot az agráriusoknak.

És mi ez a »felajánlott« szolgálat? És vajjon kinek a szolgálata? Gálócsy ur »bányamérnöki« tudását bocsátja az agráriusok rendelkezésére. Ő kész szolgáltatni adatokat a pénzügyminiszter ellen, csak rendelkezzenek vele. Distingváljunk csak. Nekünk úgy rémlik, hogy Gálócsy ur nem is »bányamérnök«. Gálócsy ur vaskohász, vagy ha úgy tetszik, precízebben megjelölve képzettségét irányát, kohómérnök, nem pedig bányamérnök, amint magát a laikusok elé odaállította, állítván magáról, hogy ha szakember kell a bányaszabadság kérdésében s más bányászati kérdésekben, hát ott van ő, ki legkülönbébb terepen. A bányászat terén laikus agrárgyűlés hogyan kapott volna Gálócsy ur felajánlkozásán. Hiszen benne az Egyesület tekintélye, nymbusza, évtizedes tisztas multja liferáltatott az agrárius gondolatok zászlóvivőjéül. Mi, akik tudjuk, mennyire differenciálódott ma már szakemberek szemében a bányászati kohómérnöki kar és tudomány, mily elágazó és egymástól teljesen különálló dolog, ide kell, hogy iktassuk azt, hogy Gálócsy ur nem bányamérnök és így ezen tudományát jóhiszeműleg nem is

*) Abban az időben, a mikor az Egyesület a bányászati törvény javaslatot tárgyalta, már akkor a most szóban lévő ásványokat olyanoknak tekintette, a melyek nem tárgyai a földtulajdonnak. Ezen tárgyalási munkálataiban Gálócsy nemcsak résztvett, hanem, ő indítványozta, hogy a földgáz a szabadásványok közé vételessék fel.

ajánlhatta fel, pedig felajánlotta. Hiszen mikor tudományos élete zenithjén állott, a selmeci akadémián lévén tanársegéd, akkor is az építési rajzot adta elő. Hol van hát a nagy garral hirdetett bányamérnöki szakértelem és hivatottság ezen par excellence bányászati kérdésekben, mint amelyet a pénzügyminiszter javaslata felől, a kizárólagos szakkritika nyújtásának arrogálása?... Kimondjuk nyíltan, hogy Gálócsy urban ott a Gálócsy és Bánó magánmérnöki iroda jelent meg az Országgyűlésén — beburkolózva az Egyesület köpenyébe. Ez az, ami ellen főlemeljük tiltakozó szavunkat! Hands Off!... Eddig és ne tovább!... Nem vagyunk hajlandók tűrni, hogy az a gyönyörű eszme, amit az Egyesület reprezentál, magán, vagy osztályérdekű ütköztetésévé süllyedhessen.

Gálócsy urnak semmi objektív oka nem volt a kirohanásra. Se neki, se másnak. Az agráriusok fellépését értjük, Gálócsyét nem értjük se mi, se más. Azt hirdeti, hogy adataitól megijed a pénzügyminiszter. Lehetséges talán, hogy ezen adatok oly meggyőző természetűek, hogy egyszerre arra bírják a pénzügyminisztert, hogy törvényjavaslatát visszavonja. Mert egyébként, ahogyan mi ismerjük a pénzügyminiszter urat, Gálócsy ur kedvéért aligha fogja megtenni. Még arra se, hogy Gálócsy ur azt mondja, hogy vissza kell kérnie. De ez nem is oly lényeges. A fő az, hogy Gálócsy urat ünnepezték. Tapsoltak, éljeneztek beszédének. Vajjon ünnepezték, tapsolták, éljenezték az Egyesület kebelében is? Erről ad hirt a következő cikk.

II.

Az Egyesület kebelében.

Az Országos Bányászati és Kohászati Egyesület igazgatótanácsa f. hó 17-én ülést tartott, felelősségre vonva az egyesületi titkár fent vázolt eljárásáért. Az ülésen Farbak István miniszteri tanácsos, egyesületi alelnök elnökléte alatt résztvettek: Andriacs János miniszteri tanácsos, Wahlnér Aladár miniszteri tanácsos, Déry Károly kir. tanácsos, dr. Lázár Zoltán vasgyári igazgató, dr. Széke Imre főbányabiztos, dr. Balkay Béla jogtanácsos, Déry Mihály főbányatanácsos, Zsigmondy Árpád, Martiny István főbányatanácsos. Az összes jelenlevők át voltak hatva attól, hogy az egyesületi titkár fellépése mennyire kompromittálta az Egyesületet és az egész ülés lefolyása alatt egyetlen hang sem hallatszott, amely bármiképpen is menthette volna a titkár eljárását. Maga Gálócsy titkár sem volt képes magát igazolni és nem tehetett egyebet, mint azt, hogy levonta eljárása konzekvenciáját, lemondott állásáról és az Egyesület igazgatótanácsa a lemondást egyhagylag tudomásul vette. Igaz, hogy mielőtt rászánta volna magát a lemondásra, három vagy négy ízben is felszólt. Folyton azt hangoztatta, hogy az Egyesület az ő egyéni meggyőződését nem kötheti meg, a mire az egyhangú válasz az volt, hogy ez teljesen nonszensz, mert hiszen a titkár az Egyesület képviselőjében ment az értekezletre, sőt mint ilyen, még egy bizottságba is beválasztatta magát. Az egyéni meggyőződés azt követelte volna, hogy ha más a meggyőződése, akkor mondott volna le, holott most vonja le a konzekvenciákat, amikor a torkára forrott a dolog.

Ugyancsak előállott Gálócsy titkár azzal az

érveivel is, hogy a petroleumbányászat azért virágzott fel Romániában, Galiciában és különösen Amerikában, mert itt mindenhol a petroleum a föld tarozéka. Ezt a sablonszerű, semmivel sem igazolt állítást vajmi könnyen megcáfolták, hogy mennyire nem helyes ez az állítás. Ráműtettek arra, hogy ott van Oroszország, Japán virágzó petroleumbányászata, pedig ott a petroleum szabad ásvány. De különben sincs ország, amely meg ne bánta volna, hogy a petroleumot nem választotta el a földtulajdontól. Hát Amerikában a Standard tulkapásai nem éppen ez által váltak lehetővé? És nem-e ez idézi elő azt a rettenetes nyomasztó helyzetet? És ott van Galicia, ahol szintén a legnagyobb bajok vannak úgy, hogy az osztrák kormány beavatkozása, energikus közbelépése vált szükségessé.

Igy sarokba szorítva, a titkár nem tehetett egyebet és a nyílt ülésben beadta lemondását, mire az elnök kihirdette, hogy az igazgatótanács a lemondást egyhangulag tudomásul veszi azzal, hogy a f. hó 28-án tartandó választmányi ülés fogja a törvényjavaslatokat, valamint a titkári állás betöltésének kérdését tárgyalni.

III.

Szakvélemények.

Hogy mit tartanak, mint vélekednek igazi szakemberek Lukács László pénzügyminiszter nagy akciójáról és mily nagyra becsülik ezt a hatalmas kezdeményezést, íme bizonyosságul a következő érdekes levél:

A távolban is örömmel olvastam arról a nagy arányú akcióról, melyet Lukács László pénzügyminiszter az új gazdasági értékek, értsd kőolaj, földgáz és kálisók felkutatása és kitermelése érdekében terveztetett.

Meglepett a nagy conceptióju javaslat, a frissen lüktető, bürokratizmustól ment, magasan szárnyaló vállalkozási szellem és nem kevésbé az erélyes, huza-vonát nem tűrő, gyors eljárás. Ezuttal nem tévedt egy nagyfontosságú kérdés a különféle bizottságok és anketek tömkelegébe, hanem előáll a miniszter ur és rövid uton bejelenti, hogy miután az eddigi kísérletezések — az óriási anyagi és erkölcsi áldozatok dacára — kudarccal végződtek, az állam fogja e kérdés megoldását magára vállalni.

A miniszter ur megmutatta, hogy maga is bányász ember, aki nem sokat okoskodik, de annál többet cselekszik. A magánfurások, a subventionált furások nem váltak be. Minthogy pedig itt elsőrendű gazdasági érdekekről van szó, a miniszter ur helyesen ismerte fel, hogy e téren az államnak kell közbelépnie.

Mintegy négy éve annak, hogy Posevitznak »A petroleum és asfalt Magyarországon« című kitűnő munkája behatása alatt a »Bányászati és Kohászati Lapok« hasábjain cikkeztem e tárgyról. Már akkor rámutattam arra, hogy ezt a fontos kérdést sem a magánvállalkozás, sem a subventios rendszer nem fogja dülőre vinni. Kimutattam, hogy

minden eddigi működés e téren kudarc számba megy, mert még csak negatív eredményt sem tudott felmutatni, amiként ezt ujabban a »Budapesti Hírlap«-ban Freund István ismert szaktekintélyünk is hangoztatta.

Ráműtattam azonban arra is, hogy e kudarcoknak nem szabad minket a további munkától elriasztaniok. Tisztán felismertük ugyanis, hogy az eddigi eredménytelenség okai részben a tőke, részben a szakértelem hiányában is van. Az eddigi munkálatok azonfelül oly szerény keretekben és oly szórányosan folytattattak, hogy ezek eredménytelensége még akkor sem lehetne mérvadó, ha értéküket a most említett hiányok a priori nem is csökkentették volna. Posevitz dr. fennebb említett művében ugyanis kimutatja, hogy Magyarországon mindössze 7 furólyuk hajtattott 500 méternél mélyebbre. Már pedig csak ezeket tekinthetjük valóságos feltárnaknak. A Kárpátok déli Flys zónája 800 kilométeres olajvonalat képez. Ennek feltárására 7 furólyuk nem elégséges. Hiszen Galicia és Románia már feltárt olajterületein a furásoknak több mint 10—15%-a végződik évenként negatív eredménnyel. Ott tehát feltárt területeken egy év alatt több furólyuk marad eredménytelen, mint nálunk a még feltáratlan területeken 40 év alatt.

Ha már most belátjuk, hogy az eddigi ténykedéseink a petroleum kérdésnek többet ártottak, mint használtak, és ha figyelembe vesszük másfelől legnevesebb geologusainknak, mint Böckh, Roth, Gsell, Posevitz és a külföldi C. M. Paul, Tietze, Walter, Noth stb. kedvező szakvéleményeit, valamint a lépten-nyomon felszínre kerülő olajnyomokat és gázeruptiókat, úgy örömmel kell üdvözlőnünk a miniszter meginduló akcióját, annál is inkább, mivel e kérdés történetesen épp azokat az északi és észak-keleti határszéleket érinti első sorban, melyeknek a gondviseléstől mostohán istápolott lakosságából évenként ezrek vándorolnak ki munka hiányából. Maga a természet is bányászatra praedestinálta e minden más őstermelésre nagyobbára alkalmatlan területeket. Annál sajnálatosabb, hogy a miniszteri javaslat ellen máris ellenakció kel, még pedig oly oldalról, melyről az legkevésbé volt várható. Alig született meg az eszme, melynek kivitelétől sajnos, még messze vagyunk és máris oly törekvéseket észlelünk, melyek e nagyfontosságú közgazdasági kérdés egyedül helyes megoldását elnyomni, vagy legalább is megnehezíteni alkalmasak.

Nem vonom kétségbe, hogy az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és illetőleg annak nagyérdemű elnökét ez alkalommal is a legnemesebb intenció és hazafiság vezérli, de kétségbe kell vonnom, hogy a szóbanforgó kérdéssel tüzetesen és közelebbről foglalkoztak. Felteszem ugyanis, hogy ha az Omge tudatában volna annak, hogy közvetlenül és közvetve mennyi előny rejlik a javaslatban a földbirtokosokra nézve, úgy nem állna annak heves ellenzői közé. Eddig 8 korona évi szabadkutatási illeték ellenében bárki kutathatott és furathatott a földtulajdonos területén, ezután ezt csak az állam teheti. Azt hiszem, már ez is előny. S míg eddig a magánosok százával vették ki a zárt-

kutatómunkákat és valóságos hegyzárlatot okoztak, anélkül, hogy dolgoztak volna, ezentúl az állam tényleg dolgoztatni is fog. A kutató vagy bányászóval szemben eddig sem volt igénye a földtulajdonosnak semmiféle ellenszolgáltatásra, csupán okozott kárának megtérítését igényelhetette. Kérdés volt azonban, hogy minden egyes esetben meg is kapta-e. Haszna tehát a tulajdonosnak az eddigi állapot mellett nem volt. Most azonban az az alapos reménye van, hogy birtokán avagy annak közelében virágzó ipar és bányászat keletkezik, mely nemcsak terményeinek, de földjének értékét is emelendi.

Miben szenved tehát a tulajdonos sérelmet? Szerzett jogait a javaslat nem sérti és sérteni nem is kívánja. Eddigi vélt jogaival mi előnyt sem tudott elérni. Mint szakember nem is ajánlanám, hogy azt megkísérelje, mert a petroleum, földgáz és kálsó-bányászat oly robusztus és olcsó tőketartalékot feltételez, melylyel a magyar földbirtokos-osztály sajnos nem igen rendelkezik és oly kockázattal jár, mely csak kiterjedt iparszerű üzennél vállalható. Nem jogosult a birtokos osztály panasza, mert tőle áldozat nem kívánatik. A javaslat az ő károsodásuk nélkül akar oly új közzgazdasági ágat meghonosítani, mely eddig prosperálni nem tudott és melynek eredményes volta esetén a birtokos osztály csak hasznot húzhat.

Ne gördítsünk tehát akadályokat a javaslat megvalósulása elé, hanem igyekezzünk azt válllvetve előmozdítani, mert abból kára senkinek, de haszna majd minden osztálynak lesz.

Lukács László miniszteré az érdem, hogy e nehéz kérdés megoldását a kezébe vette, amelynek sikere nem, de netáni balsikerei bizonyára neki fognak betudatni.

Horváth Emil

A „Schodnica“ Actien-Gesellschaft für Petroleum-Industrie bányá-intézője.

IV.

Üzlet a földgázzal.

A kolozsvári »Ujság« írja:

„Üzlet a földgázzal“!

Automobilos ur szedi olcsó áron az erdélyi falvakban az értékesítési és kutatási jogokat.

A földgáz-monopólium terve csak most pattant fel a nyilvánosság előtt. Még jó két hét sem telt el azóta és már előtűntek azok, akik — nagyszerű üzlet! felkiáltással a pénzügyminiszter tervének hallatára óriási vagyton összehalmozására gondoltak. Két hét sem telt el a pénzügyminiszter tervének közhírré tétele után és egy vörös automobil már bejárta a mezőségi, tordaaranyosi falvakat, egy jókabátos ur végigházalta az együgyű kisgazdákat,

ígért nekik pénzt, a kisgazdák szemében nagy summákat, száz koronákat. Minden száz koronáért csak egy aláírást követelt, egy nyilatkozat aláírását. A mezőségi kisgazda talán csak annyit ért a nyilatkozatból, hogy kap száz koronát semmiért, lidércfényért, amit nem is látott soha, csak az öregek meséiből ismer. Minden hold föld lidércfényéért ígérnek száz koronát s a nyilatkozatban meg van mondva, hogy harminc éven át az automobilos urnak sistereg a lidércfény.

A nagyvárosban másképen látjuk ezt az üzletet. Péchy Péter avasfelsőfalusi ur egy hold föld földgázának kutatási és értékesítési jogot veszi meg száz koronával. — Megveszi harminc esztendőre s ez alatt az idő alatt gondoskodik az értékesítésről. Hogy mekkora ez az összeg, tájékozhatunk, ha utána nézünk az amerikai áraknak. Ott háromszázötven koronáért veszik néhány évre katasztrális holdanként az engedélyeket. Amerikában ilyen drága, ahol ismeretlen területeket is lehet foglalni. És ha Péchy Péter egy ilyen automobilköruton összevásárol egy halom nyilatkozatot, valószínűleg nem dobtá ki a száz koronákat. De ha annyira siet Péchy Péter a körutazással, valószínűleg illetékes forrásból értesült arról, hogy az értékesítéssel nem fog késni a pénzügyminisztérium. Jó lesz, ha ezt meggondolják azok a falusi gazdák, akiknek kapuja előtt megáll a Péchy automobilja.

Egy nyilatkozatot az »Ujság« egy olvasója beküldött. Szól pedig ez a következőképpen:

Nyilatkozat.

»Alulírott átengedem a ..... község határában fekvő összes ingatlanaimon a földgáz kutatási és értékesítési jogot Péchy Péter avasfelsőfalusi lakosnak a mai naptól számítandó 30 (harminc) esztendőre, úgy, hogy a tulajdonomat képező területekből földgáz termelésre átveendő területekért minden kat. holdért engedményes 100 (egyszáz) korona egy-szersmindenkorra szóló váltásdíjat tartozik nekem a földgáz kitermelésekor fizetni. Megengedem, hogy átengedett jog engedményes javára összes ingatlanaim minden további meghallgattatásom nélkül telekkönyvileg biztosíttassék.

(Aláírás.)

A földgáz-monopólium ügyében különben az Erdélyi Gazdasági Egylet gyűlést tart a héten. Erre a gyűlésre Gálócsy fővárosi szakértő is leutazik s ezen a gyűlésen szó lesz az automobilos ur üzleteiről is.

No tessék! Mily országos hírnévre tett szert Gálócsy ur. Talán bizony még bandériummal várják, vagy automobilal.

Festékek

és lakkok

(B 2139/318/52/11)

■ megbízható, szolid és olcsó beszerzési forrása ■
Krayer E. és Társa, Budapest

festék-, kence- és lakkgyára

Főraktár és iroda:
V., Váci-út 6. sz.
„Krayer festékudvar.“

Ó cs. és kir. Fensége, József főherceg udv. szállítója. A m. kir. államvasutak, állami gép- és vasgyárak, az összes waggongyárak, Budapest főváros szállítója.

✂ HAZAI HIREK. ✂

Titkárválság. Az Országos Bányászati és Kohászati Egyesület titkárja beadta lemondását és az igazgatótanács ezt elfogadta. A f. hó 28-án tartandó választmányi ülés fog a lemondás kérdésével foglalkozni és miután kétségtelen, hogy a választmány is egyhangulag elfogadja a lemondást, intézkedni fog a titkári állás betöltése iránt is. Az intézkedés az lesz, hogy pályázat lesz kiírva az állás betöltésre. Az Egyesület jól felfogott érdekében reméljük, hogy ezen fontos állásra hivatott egyének fognak pályázni és igazán erre hivatott egyén lesz titkárá megválasztva. A pályázók között lesz *Gálócsy Árpád ur is*. Ezt onnan tudjuk, mert a f. hó 17-én tartott igazgatótanács alkalmával, a midőn kénytelen volt lemondását beadni, kijelentette, hogy az állásra pályázni fog. Az agráriusok talán megválasztanák.

Kinevezések. A m. kir. pénzügyminiszter *Grillusz Jenő* és *Jakóby István* fémkohómérnöki szakot végzett főiskolai hallgatókat ideiglenes minőségű bányagyakornokká nevezte ki.

Változások a diósgyőri vasgyárnál. A diósgyőri állami vasgyár igazgatóhelyettes főnökét, *Fleischmann Győző* kir. tanácsost a pénzügyminiszter nyugdíjazta és utódjává a zólyombrezói vasgyár főnökét, *Allender Henriket* nevezte ki, aki december 1-én veszi át a gyár vezetését. A főnök változáson kívül még a következő változások is történtek: *Allender Henrik* helyére *Spannbauer Rezső* diósgyőri felügyelőt, a hengerművek főnökét neveztek ki *Zólyombrezóra gyárfőnöknek* *Spannbauer jelenlegi helyére Obholczér Béla* főmérnököt rendeltetett ki. *Baliga Gusztáv* főmérnököt *Zólyombrezóra* és *Markó Tivadar* zólyombrezói főmérnököt a diósgyőri vasgyárba helyezték át kölesönösen.

Cégjegyzés. Az *Augsburg* városában székelő, aprító- és szállító-telepek létesítésével foglalkozó *Alpine* gépgyár részvénytársaság *Kuhr Albert* mérnöknek és *Vielich Rudolf* okl. mérnöknek az együttes cégjegyzési jogosultságot megadta.

Uj főrend. *Ullmann Adolf*, a Magyar Általános Hitelbank vezérigazgatója a magyar főrendiház tagjává neveztetett ki. A bányászati és kohászati társadalmat is közlő érdeklő ez a nagy és itt mindjárt megjegyezhetjük, jól megérdemelt kitüntetés, mert hiszen *Ullmann Adolf*, ha első sorban pénzügyi tekintély is, az ország összes közgazdasági viszonyaira kiható nagyszabású tevékenységével a bányászat és kohászat terén is működik. Így, hogy csak a legnagyobbakat emeljük ki, vezető szerepe van az „Urikány-zsilvölgyi” szénbányatársaságnál, a *Ganz féle* részvénytársaságnál, a hazai petroleum finomítás terén, stb. *Ullmann Adolf* még egész fiatalon jutott e nagy kitüntetéshez és ez biztosíték arra, hogy a hazai közgazdasági élet és ezzel kapcsolatban az ország bányászata és kohászata még hosszú időn át fogja gyümölcsseit látni közhasznú tevékenységének.

A Rimamurány- Salgótarjáni Vasmű Részvénytársaság mérlege. Ezen elsőrendő bányászati és kohászati iparvállalatunk minden év június hó 30-án zárja le évi mérlegét. A most megírtandó rendes évi köz-

gyűlésre az igazgatóság a következő mérleggel számol be a vállalatnak 1910. évi június hó 30-án lezárt üzletéről: *Vagyon:* Erdő és földbirtok 4707775.94; Építmények: a) hengerművek 4973116.56, b) kohótelepek 2596957.05. c) vasutak 1928436.62, összesen 9498510.23; *Bánréve-Nádasdi vasut* 853200.—; *Gépek számlája* 3083125.18; *Bányatelepek:* a) köszénbányák 1597464.78, b) vasércbányák 2032637.25, összesen 3630102.03; *Sajóvölgyi bányák és kohók* 2861977.27; *Bikási ingatlan vételszámla* 524510.31; *Értékpapírok:* 59215 drb. *Hernád-völgyi részvény*, 19902³/₄ drb. *Unió részvény*, 12716³/₄ drb. *Kaláni részvény és különféle értékpapírok* 17891588.32; *Leltári számla* 4228468.57; *Pénztári számla* 772809.89; *Váltószámla:* *Váltóállomány a tárcában* 3092547.24; *Előre fizetett biztosítások számlája* 74699.93; *Adósok:* a) *Követeléseink a folyó üzletből* 16333870.99, b) *Követeléseink testvérvállalatainktól* 4025009.78, összesen 20358880.77; *Szénfa-készlet* 356997.52; *Üzemi anyagok:* készletek leltár szerint 6786018.37; *Félttermény és készáru raktár:* *Félttermény- és készárukészlet* 5112658.51; *összes vagyon* 83833870.08 korona. *Teher:* *Részvénytőke-számla* 3200000.—; *Tartaléktőke-számla* 14219402.49, *Külön tartalékszámla* 8700000.—, *Póttartalék-számla* 400000.—, *Gépek és épületek fenntartási tartalék* 11813387.74, *Bá ya érték leírásitartalék* 1134971.65, *Bikási ingatlan leírásitartalék* 524510.31 összesen 36792272.19; *Osztalék-fizetési számla (fel nem veit osztalék* 1696.—; *Adótartalék* 750000.—; *Hitelezők* 6337955.65; *Nyeresség és veszteségi számla:* *Maradvány múlt évről* 1206084.45 1909/1910. évi tiszta nyereség 6746761.70 összesen 7952846.24; *összes teher* 83833870.08 korona. *Nyeresség és veszteségi számla. Tartozik:* *Gépek és épületek fenntartási tartalékszámlának:* *Alapszabályok szerinti leírásokért* 196010.86, *Rendkívüli leírásért* 800000.—, *Bánya-érték leírásitartalékának:* *Bányafelszerelés elhasználásáért* *alapszabályok szerinti leírás* 64920.79, *Adótartalék számlának:* *Tartalék adófizetésre* 750000.—, *Közköltségek számlájának:* *Üzemi kiadásokért* 1239580.26, *Mérlegszámlának* 7952846.24, *összes tartozás* 11003358.15 korona. *Követel:* *Nyerességáthozatal múlt évről* 1206084.45 *Üzemi és kamatjöveldelmi számlától* 9347307.61, *Gazdasági és erdőbirtok tiszta jövedelem* 449966.06, *összes követelés* 11003358.15 korona.

A Rudai aranybányászat évi mérlege. Hogy az erdélyi aranybányászat mily hálás, mily gazdagon gyümölcsözteti a befektetett tőkét és mily dusan jutalmazza a munkát, ime bizonyosság reá a Rudai 12 Apostol Bányatársulat most közzétett mérlege az 1909—1910 üzleti évről. Tudvalevőleg ezen aranybányák a német tőkének, a gothai *Harkorth'sche Werke* kezeiben vannak és tárgyilagosan el kell ismerni, hogy belterjesen, okszerű bányászatot folytatnak. A *Harkorth'sche Werke* most tette közzé az 1909—10. évről szóló üzleti jelentését, amelyben részletesen számol be magyarországi bányauzeméről is. Eszerint összesen 182.866 tonna nemes ércet aknáztak a társulati bányákból s a színarany mennyisége 1575.20 kg. volt.

**TURUL A LEGMEGBIZHATÓBB TÖMÍTŐLEMEZ
LEGMAGASABB NYOMÁSHOZ. KIZÁRÓLAGOS RAKTÁR:**

**ÁLTALÁNOS MŰSZAKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. ZRINYI-UTCA 1. GRESHAM PALOTA**

Aranybeváltás révén a vállalat 3,618,074 koronát vételezett be, melyhez egyéb melléküzemekből 406,617 korona járul. Ezzel szemben üzemi kiadások címen 2,745,608 koronát számoltak el s a tiszta nyereség 1,703,507 koronára rug. — Mindenesetre oly eredmény, amely a tőkét arra bírhatná, hogy az erdélyi aranybányászat felé forduljon.

Egy motorgyári cég kitüntetése. Már megemlítettük, hogy Ő Felsége a Király hosszasán időzött a wieni vadászkiállításon résztvevő *Langen és Wolf cég* gyártmányai között és kifüzető elismeréssel nyilatkozott az ott látottak felől. Most arról értesülünk, hogy a kiállítás legnagyobb kitüntetését, a cs. kir. közmunkügyi miniszterium *állami diszoklevelet* is ezen világhírű cég nyerte el. A díjkiosztás alkalmával a közmunkügyi miniszter dr. Ritt, rendkívül dicsérő szavak kíséretében nyújtotta át az állami diszoklevelet, a cég ott jelenlevő főnökének. Ezen újabb, legmagasabb kitüntetés mellán éri a Langen és Wolf céget, mert az az általános nagy elismerés, amely a cég kiváló gyártmányait a vevők részéről kíséri, minden diszoklevélnél is ékebben szól. A monarchia ezen legnagyobb és legrégebb motorgyári cége üzleti tisztesség és szoliditás, a cég eredeti „Ollo“ molora pedig kiváló minőségük és föltétlen üzembiztonságuk tekintetében már szinte fogalomvá váltak.

Magyar műszergyár. A *Marx és Mérei* tudományos műszergyárt, amely oly nagy lendületnek indult, 1900-ban 4 munkással alapították, Franciaországban eltöltött évtizedes tanulmányok után a gyáros *Marx és Mérei* urak, akiknek munkáját oly szépen koszoruzta a siker, hogy ma már 100 munkással dolgoznak Bucsutcai gyártelepükön, a legprecíziósusabb tudományos műszereket a legkisebb porcikájukig magyar anyagból állítván elő. A hazai ipar dicsősége ez és őszinte elismerés veszi őket körül. Az állami tanszer kiállításon, a nemzetközi balesetügyi, a pécsi országos kiállításokon aranyéremmel tüntették ki és most a milánói kiállításra hívták meg.

Fényes esküvő. *Kachelmann Oszkár* vihnyei gépgyáros, folyó hó 18-án déli fél 1 órakor vezette oltárhöz a fásori ev. templomban *Mágoocsy-Dietz Margit*-ot, dr. *Mágoocsy-Dietz Sándor* egyetemi tanár leányát

Dinamit szerencsétlenség. Papp József nagybányai bányatiszt kezében a dinamit eddig ismeretlen okból felrobbant s fején és az arcán oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy a halállal vívódik.

SZULTÁNFORRÁS

BŐR- ÉS DÚS LITHION TARTALMÚ
GYÓGYÍTÓ ÉS ÜDÍTŐ ÍTAL.
KIVÁLÓ HÚGYHAJTÓ ÉS HÚGYSAVOLDÓ
KUTKEZELŐSÉG: EPERJES.

Megrendelhető a „Magyar Ásványvíz Fogyalmi és Kivitelési R. T.”-nél, Budapest. Telefon 161-84

(B. 2720/411/17)

✂ KÜLFÖLDI HIREK ✂

Köszén termelés Pennsylvániában. Az 1909. évben Pennsylvániában 699 szénbánya volt üzemben 123272 munkással, akik 80,223.833 tonna szenet termeltek. A következő adatok mutatják a legnagyobb szénbányák forgalmát:

	tonnatermelés	munkások
Philadelphia & Reading Coal & Iron Co.	10,050.485	28.842
Delaware, Lackawanna & Western R. R.	8,416.923	18.604
Lehigh Valley Coal Co.	5,585.293	12.477
Delaware & Hudson Co.	5,462.169	13.099
Pennsylvania Coal Co.	4,833.439	10.158
Lehigh & Wilkes-Barre Coal Co.	4,264.538	9.744

Baleset volt 1601, ezekből 567 halálos, 1034 sebesült. A munkástörvényt most már a legszigorúbban végrehajtják. Ezen törvény szerint bányában csak az dolgozhat, aki az állami bizottság előtt vizsgázott és bizonyítványt kapott. Éppen ily szigorúan kezelik azt a törvényt is, amely szerint 14 éven alóli gyermekek bányákban egyáltalában nem dolgozhatnak. A bérvisszonyok nem a legjobbak. Egy bányász évi keresete 400 dollár, ami tekintettel arra, hogy az élelmezés és lakás nagyon drága, meglehetősen kevés.

Gőzcséplő
készletek
12 HP-ig.

Gazdasági
gépek.

UMRATH és TSA

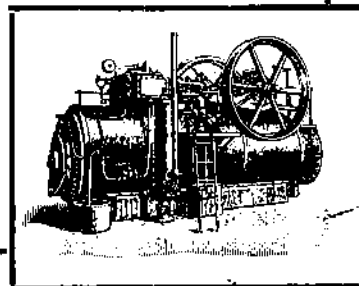
BUDAPEST, V., Váci-körút 60.

Tulhevített gőzzel dolgozó lokomobilok

200 lóerőig a nagy- és
kísipar számára. —
Legtakarékosabb és
lehetősebb üzemerő.
Fekvők és szállító-
kereken.

Gyár: Prága-Bubna

(B. 2314/302/52)

TÖRLEY

TALISMAN · CASINO · RÉSERVÉ

RUGGYANTAÁRUKAT, ASBESTÁRUKAT, SZÁRAZ ÉS ZSIROS
TÖMÍTÉSEKET LEGMEGBIZHATÓBB MINŐSÉGEKBEK SZÁLLIT AZ

ÁLTALÁNOS MŰSZAKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. ZRINYI-UTCA 1. GRESHAM PALOTA.

(B.1564/378/37.)

PROSPEKTUS
250,000.000 korona
összegü
1914. évi január 1-én lejáró
1910. évi magyar királyi adómentes
4¹/₂%-os állami pénztárjegy
kibocsátása tárgyában.

Hirdetmény.

A magyar királyi pénzügyminiszter az 1910. évi IV. törvénycikk 2. §-ában felhatalmazást nyert arra, hogy az 1910. évben végrehajtandó beruházások 71,571.117 K 37 f-t tevő költségeinek fedezésére, az 1908. évi L. törvénycikk 7. §-a alapján kibocsátott 215 millió K névértékű állami pénztárjegyek beváltására és a pénztári készletek kiegészítésére összesen szükséges 560 millió K beszerzése céljából felmerülő szükségletet hitelművelet útján fedezhesse.

E törvényes felhatalmazás alapján a magyar királyi pénzügyminiszter 250,000.000 korona névértékű évi 4¹/₂%-kal kamatozó adómentes állami pénztárjegyet bocsát ki.

Az állami pénztárjegyekben megjelölt tőkekövetelést a magyar királyi államkincstár, az alább megnevezett beváltóhelyeknél legkésőbb 1914. évi január 1-én a bemutatónak az állami pénztárjegy bevonása ellenében minden levonás nélkül, adó- és illetékmentesen visszafizeti.

A m. kir. pénzügyminiszter fenntartja magának azt a jogot, hogy a kibocsátásra kerülő 250 000.000 korona állami pénztárjegyet 1913. évi április 1-ére, vagy július 1-ére, vagy október 1-ére, három havi előzetes felmondás után, tetszése szerint egészben vagy részben visszafizethesse.

Az állami pénztárjegyek, valamint az azokon levő kamatszelvények minden fennálló magyar bélyeg, illeték és adó alól fel vannak mentve és minden levonás nélkül váltatnak be.

Az állami pénztárjegy birtokosa a kamatokat és a lejárt állami pénztárjegyek ellenértékét a lejárt kamatszelvényeknek, illetve a lejárt állami pénztárjegyeknek beszoigálatása ellenében, választása szerint felveheti:

Budapesten:

a magyar királyi központi állampénztárnál,
a Magyar Általános Hitelbanknál,
a m. kir. postatakarékpénztárnál,
a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesületnél,
a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál.

Budapesten, 1910. október 12.

A magy. kir. pénzügyminister:
Lukács László s. k.

Aláírási felhívás.

Vonatkozással a magyar kir. pénzügyminiszter ur
Ő Excellentiája hirdetményére a kibocsátásra kerülő

250,000.000 korona
magyar királyi adómentes
4¹/₂%-os állami pénztárjegy
ezennel nyilvános aláírásra bocsátatik.

Az aláírás történik:

a) vagy oly módon, hogy fizetésképen a folyó évi december 31-én lejáró 1909. évi kibocsátású m. kir. 4¹/₂%-os állami pénztárjegyek nyujtandók be az alább felsorolt aláírási helyeknél

1910. évi október 15-től 22-ig bezárólag
terjedő határidőben; a kiosztásnál az ilyen jegyzések teljes összegükben fognak tekintetbe vétetni;

b) vagy készpénzfizetés ellenében

1910. évi október 22-én, szombaton

az egyes aláírási helyeknél szokásos üzleti órákban:

Budapesten:

a magyar királyi központi állampénztárnál,
a Magyar Általános Hitelbanknál,
a magyar kir. postatakarékpénztárnál,
a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesületnél,
a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál.

Az aláírási ár 99 K 40 f minden 100 K névérték után

még pedig úgy az 1909. évi m. kir. 4¹/₂%-os állami pénztárjegyek beszoigálatása esetén, mint a készpénzaláírásokra nézve.

a) Amennyiben fizetésül 1909. évi m. kir. 4¹/₂%-os állami pénztárjegyek nyujtának be, a következő határozományok mérvadók:

A fizetésképen benyujtott 1909. évi m. kir. 4¹/₂%-os állami pénztárjegyek a következőképen fognak számításba vétetni:

minden 500 K n. ó. .... 500 K — f-rel.

A beszoigálatott 1909. évi pénztárjegyek beszámítási értéke és az 1910. évi pénztárjegyek kibocsátási ára közötti különbözetet az aláírási helyek készpénzben fogják megtéríteni.

b) Amennyiben az aláírás készpénz ellenében történik, a következő határozományok mérvadók:

1. Az aláírás alkalmával az aláírt összeg 5%-a biztosítékképen leteendő.

2. Az aláírás alapján átengedendő összeg az aláírás befejezte után mielőbb megállapítatik s arról az aláírók értesítettnek.

3. Az aláíró az aláírása alapján részére átengedett állami pénztárjegyeket f. évi december hó 15-től kezdve legkésőbb f. évi december hó 31-ig tartozik átvenni.

4. Az aláírónak átengedett összeg után az átvétel napjától 1911. évi január hó 1-ig számított 4¹/₂% darabkamatt fog megtérítenni.

Bejelentések, amelyek bizonyos meghatározott címletekre szólnak, úgy 1909. évi állami pénztárjegyek beszoigálatása, mint készpénzfizetés ellenében történő jegyzéseknél csak annyiban vehetők figyelembe, amennyiben ez az aláírási helyek mérlegelése szerint lehetséges.

Az 1910. évi december 31-ig fel nem vett pénztárjegyek ezen időtől kezdve a benyujtónak számlájára és veszélyére az illető aláírási helynél maradnak.

Budapest, 1910. október havában.

Magyar Általános Hitelbank.

M. kir. postatakarékpénztár.

Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület.
Pesti Magyar Kereskedelmi Bank.